

VALSTS KONTROLEI

Skanstes ielā 50
Rīga, LV-1013, Latvija
e-pasts: lrvk@lrvk.gov.lv

Nodibinājuma „Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs” viedoklis par veikto revīziju kopumā

Nodibinājums "Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs" (turpmāk – **RTAB**) ir saņēmis Valsts kontroles pavadvēstuli Nr. 2.4.1-12/2018 "Par Revīzijas ziņojuma projektu" un tai pievienoto Revīzijas ziņojuma projektu "Rīgas pašvaldības finansējums kā neizsīkstošs avots biedrībām un nodibinājumiem?!" par veikto revīziju "Rīgas pilsētas pašvaldības piešķirto dotāciju biedrībām un nodibinājumiem likumība un lietderība" (turpmāk – **Revīzijas ziņojuma projekts**).

RTAB uzskata, ka Revīzijas ziņojuma projektā iekļautie secinājumi par RTAB darbību nav uzskatāmi par objektīviem un korektiem, kā arī sakarā ar projektā esošajām neprecizitātēm tie varētu potenciāli maldināt sabiedrību. RTAB ieskatā, neskatoties uz to, ka revīzijas laikā Valsts kontrolei tika sniegti visi tās pieprasītie dokumenti, skaidrojumi un intervijas, lasot Revīzijas ziņojuma projektu rodas iespaids, ka Valsts kontrole atsevišķus jautājumus saistībā ar RTAB darbību tūrisma nozarē nav izpratusi pēc būtības, tādējādi nonākot pie apšaubāmiem secinājumiem.

Pirmkārt, RTAB ieguldījumu tūrisma nozares attīstībā un Rīgas pilsētas atpazīstamības veicināšanā pārliecinoši apliecina tūrisma nozares pieaugumu raksturojošie rādītāji - tūristu skaits Rīgā 10 gadu laikā ir piekāšojies un 2018.gadā Rīga sasniedza jaunu tūristu skaita rekordu - 3.5 milj. viesu! Neviena cita Latvijas institūcija nav veikusi tik ilgas, plānveidīgas un mērķtiecīgas tūristu piesaistes mārketinga aktivitātes kā RTAB. Pilsētas tūrisma biroju veidošana ir vispārpieņemta prakse Eiropā un pasaulē. Par Rīgu kā unikālu tūrisma galamērķi ir jārunā nepārtraukti, jo Rīga vēsturiski nav salīdzināma ar tādām klasiskām tūrisma metropolēm kā Parīze vai Venēcija.

RTAB paveikto augstu vērtē arī par tūrisma jomu atbildīgās valsts institūcijas un nozarē darbojošies komersanti. Tāpat RTAB kā tūrisma jomas lietpratējs ir ieguvis plašu atpazīstamību un pozitīvu novērtējumu gan Latvijas Republikas, gan starptautiskā mērogā, piemēram, LIAA Tūrisma departaments, biedrība "Latvijas Tūrisma aģentu un operatoru asociācija" u.c.

Lai palielinātu tūristu skaitu un veicinātu Rīgas pilsētas atpazīstamību, realizētas mērķtiecīgas mārketinga aktivitātes ārvalstu tirgos: 2017.-2018. gadā RTAB radīja jaunu Rīgas reklāmas kampaņu „*Insider's Guide to Riga*” („Rīga rīdzinieka acīm”), kuru atzinīgi novērtējuši tūrisma un reklāmas nozares profesionāļi gan Latvijā, gan ārvalstīs.

Katru gadu RTAB sadarbojies ar vairāk nekā 500 ārvalstu medijiem – uzņemot tos mediju vizītēs, kā arī sniedzot elektroniski nepieciešamo informāciju publikāciju sagatavošanā. Sadarbībā ar LIAA Tūrisma departamentu un citām organizācijām RTAB ir piedalījies vairāk kā 20 starptautiskajās tūrisma izstādēs, kā arī ārvalstīs organizējis vairāk kā 80 darbseminārus un prezentācijas dažādu valstu tūrisma operatoriem un žurnālistiem ar mērķi popularizēt Rīgas tūrisma piedāvājumu.

No 2009.gada RTAB veido Rīgas pilsētas oficiālo tūrisma portālu www.LiveRiga.com. Norādām, ka revīzijas periodā notika aktīva Rīgas kā gastronomijas tūrisma galamērķa popularizēšana: noorganizēti divi Rīgas ielu ēdiena festivāli, tradicionāli katru gadu notiek divas Rīgas restorānu nedēļas. Sadarbojoties Rīgas labākajiem restorāniem, 2018.gadā piekto gadu Rīgas svētku laikā durvis vēra „Rīgas svētku

restorāns". Atzīmējot Latvijas simtgadi tika organizēts Dziesmusvētku restorāns. Rīga sadarbībā ar reģionālajiem partneriem 2017.gadā ieguva Eiropas gastronomijas reģiona titulu, kas ir atzīstams sasniegums.

Otrkārt, RTAB tika dibināts 2009. gadā, kad valstī bija dramatiska ekonomikas lejupslīde, un bija nepieciešams izlēmīgi pieņemt stratēģiskus lēmumus, lai nodrošinātu ekonomikas pieaugumu un radītu jaunas darba vietas Rīgas pilsētā, atdzīvinot tūrisma nozari. Attiecīgi RTAB tika dibināts nevis tāpēc, lai par Rīgas pilsētas pašvaldības naudu apmierinātu AS „Air Baltic Corporation” (turpmāk – **AirBaltic**) un biedrību „Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija” un „Latvijas Tūrisma aģentu un asociācija” vēlmes un interesi attīstīt tūrismu, bet gan, lai izmantojot kopējo kompetenci un iespējas, veicinātu tūristu skaita pieaugumu Rīgas pilsētā, tādējādi dodot ekonomisko pienesumu ne tikai Rīgas pilsētai, bet arī Latvijai kopumā. Nodibinājums kā privāto tiesību juridiskās persona ir vienīgā juridiski iespējamā forma, kas izmantojama, lai vienlaicīgi nodrošinātu, ka juridiskai personai nav peļņas gūšanas rakstura, un piesaistītu privāto partneru kompetenci nolūkā radīt visaktuālāko produktu. RTAB līdzšinējā darbība arī ir pilnībā apliecinājusi šīs pieejas pareizību.

RTAB ir plaši informējis sabiedrību par savas darbības rezultātiem un organizētajiem pasākumiem ar mediju starpniecību, vienmēr tiek sniegtas atbildes uz Rīgas pilsētas pašvaldības deputātu, žurnālistu un citu interesentu jautājumiem.

Treškārt, atšķirībā no pārējām biedrībām un nodibinājumiem, kam piešķirts Rīgas pilsētas pašvaldības finansējums, RTAB finansējumu saņēmis konceptuāli atšķirīgā veidā, proti ar Rīgas pilsētas pašvaldību noslēgto pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līgumu ietvaros. No piešķirtā finansējuma apmēra ir tieši atkarīgs arī deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu izpildes apjoms. Ja attiecīgie deleģēšanas līgumi nebūtu noslēgti, Rīgas pilsētas pašvaldībai tāpat būtu jānodrošina tās funkcijās ietilpstošo valsts pārvaldes uzdevumu izpilde. Tam būtu nepieciešams attiecīgs finansējums, organizatoriskā forma un darbinieki.

Konsekventi RTAB finansējumu ir saņēmis un izlietojis, lai pildītu tos valsts pārvaldes uzdevumus, ko tam līgumiski deleģējusi Rīgas pilsētas pašvaldība. Deleģētie valsts pārvaldes uzdevumi nosacīti iedalāmi divās grupās. Vienā grupā ietilpst ar tūrisma jomu saistītie uzdevumi, kas vērsti uz tūristu piesaisti un tūristu vajadzību apmierināšanu. Otrā grupā ietilpst vēl pārvaldes uzdevumi - atpūtas un brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšana Rīgā un Rīgas apkārtnē Rīgas iedzīvotājiem un tūristiem, kas vērsts gan uz Rīgas pilsētas iedzīvotājiem, gan arī uz tūristiem un teritoriāli īstenojams ne tikai Rīgā, bet arī tās apkārtnē. Piemēram, minēto uzdevumu izpildes ietvaros tika uzturēti trīs Tūrisma informācijas centri, kas laika periodā no 2016.-2018.gadam apkalpojuši vairāk kā 800 tūkstošus tūristu, tikuši sertificēti 545 Rīgas tūristu gidi.

Ceturtkārt, RTAB ieskatā kā faktiskajai situācijai neatbilstošs ir vērtējams Revīzijas ziņojuma projekta pamatsecinājums par RTAB darbību, saskaņā ar kuru Valsts kontroles ieskatā RTAB faktiski visu pašvaldības piešķirto finansējumu ir ieguldījis AirBaltic piederošu preču zīmju „LIVE RIGA” un „MEET RIGA” attīstībā. Šāda interpretācija nav atbalstāma, jo AirBaltic preču zīmes RTAB lieto bez licences maksas.

Lai gan preču zīmes kā komercķīla ieķīlātas par labu Latvijas Republikas Finanšu ministrijai, lai nodrošinātu AirBaltic prasījumu, risks, ka ķīlas realizācijas rezultātā RTAB zaudēs tiesības izmantot preču zīmes, vērtējams kā teorētisks, nevis praktisks. Pretējā gadījumā būtu jāizdara secinājums par AirBaltic maksātspēju, kas neatbilst reālajai situācijai, jo pagājušajā gadā AirBaltic nopelnīja 5,4 miljonus EUR. Jāņem vērā arī tas, ka preču zīmes ieguvušas atpazīstamību tikai un vienīgi saistībā ar Rīgas pilsētu un tūrismu, tāpēc ir apšaubāma trešo personu interese iegūt tās īpašumā. Norādām, ka RTAB šobrīd veic pasākumus, lai iegūtu šīs preču zīmes savā īpašumā, jo iepriekš, no RTAB neatkarīgu iemeslu dēļ, tas nebija iespējams.

Papildus norādām, ka RTAB sadarbībā ar valsts un pašvaldību institūcijām ir izveidojis partneru programmu, kurā darbojas un tiesības lietot preču zīmi „Live Rīga” kā augstas kvalitātes pakalpojuma un tūristiem draudzīgas vides apzīmējumu ieguvuši vairāk nekā 200 partneri.

Savukārt preču zīmes „Riga Card” pārdošana vērtējama Rīgas pilsētas kopējo interešu kontekstā. Proti, minētā preču zīme, izpildot likumīgu RTAB dibinātāju lēmumu, tika atsavināta Rīgas pašvaldības

sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Rīgas satiksme”, lai minētā sabiedrība ar Rīdzinieka kartei radniecīgu preču zīmi popularizētu mobilo aplikāciju norēķiniem par autostāvvietām un citiem pakalpojumiem. Norādām, ka abas darījumā iesaistītās personas saņem Rīgas pilsētas pašvaldības finansējumu. Līdz ar to pašvaldības līmenī ekonomiskais rezultāts neradīja negatīvu iznākumu.

Piektkārt, nodibinājumam kā privāto tiesību juridiskai personai ir tiesības slēgt dāvinājuma vai ziedojuma līgumus. Šādi līgumi slēgti kultūras, mākslas, zinātnes, izglītības vai sporta vajadzībām atbilstoši vispārpieņemtajai praksei. Līguma veids ir tikai juridiskā forma, kādā finansējums nonāk pie saņēmēja, kas no tiesisko seku viedokļa neatšķiras no finansējuma līgumiem, ko slēdz Rīgas domes Izglītības kultūras un sporta departaments.

RTAB nav saprotams, pēc kādiem kritērijiem Revīzijas ziņojuma projekta galvenajiem secinājumiem no tika atlasīti konkrētie dāvinājumu saņēmēji, nevis, piemēram, VSIA „Latvijas Nacionālais teātris” vai Latvijas Evanģēliski luteriskā baznīca. Tāpat RTAB ieskatā nav skaidrs, kāpēc finansiāls atbalsts augsta līmeņa sporta komandai „TTT-Rīga”, kuras nosaukumā ietverts Rīgas vārds un kura ar sportiskiem panākumiem spodrina pilsētas tēlu ārvalstīs, uzturēšanai uzskatāms par apšaubāmu. Kaut vai tāpēc, ka šajā gadījumā tika nodrošinātas citas publicitātes iespējas.

Paskaidrojam, ka dažādu sadarbības projektu īstenošanai piešķirtais finansējums izlietots arī tādēļ, lai, izpildot Rīgas pilsētas pašvaldības deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu, nodrošinātu atpūtas un brīvā laika pavadīšanas iespējas Rīgā un Rīgas apkārtnē Rīgas iedzīvotājiem un tūristiem. Sadarbības projektu ietvaros organizētas dažāda veida aktivitātes, kas ir būtiski bagātinājušas Rīgas pilsētas kopējo piedāvājumu un ko augstu novērtējuši kā Rīgas pilsētas iedzīvotāji tā tūristi. Kā uzskatāms šo aktivitāšu piemērs minams RTAB 2018. gadā organizētais bezmaksas Lucavsāls sezonas atklāšanas koncerts, kuru apmeklēja apmēram 40 000 apmeklētāju. Biedrību „Streetbasket”, „European Junior Ice Hockey League” un „Latvijas Handbola federācija” sadarbības projektu ietvaros organizētas aktivitātes ir precīzi atbilstošas deleģētajam pārvaldes uzdevumam un vērtējamas kā unikālas biedrības „Streetbasket” organizēto „Ghetto Games” aktivitāšu gadījumā, vai Rīgas pilsētu raksturojošas un tradicionālas pārējos gadījumos.

Sestkārt, RTAB norāda, ka fiktīvi darbinieki RTAB nekad nav tikuši nodarbināti. Revīzijas ziņojuma projektā minētā Darbinieku skaita samazināšana veikta RTAB stratēģiska lēmuma ietvaros sakarā ar to, ka no 5 994 706 euro 2018.gadā līdz 3 722 887 euro 2019.gadā samazinājies RTAB budžets, par ko RTAB 2018.gada 9.novembrī saņēma Rīgas domes Finanšu departamenta vēstuli.

Visbeidzot, RTAB pateicas Valsts kontrolei par revīzijas ietvaros veikto analītisko darbu, un apliecina, ka līdzšinējā RTAB praksē konstatētie trūkumi tiks novērsti, izstrādājot attiecīgas procedūras un iekšējos normatīvos aktus, lai novērstu Revīzijas ziņojumā konstatētos trūkumus un neprecizitātes un mazinātu iespējamais risku. RTAB atzīst, ka ir nepieciešams izstrādāt detalizētas iekšējās procedūras un pievērst lielāku uzmanību pamatojumiem un rezultatīvo radītāju izstrādei un fiksēšanai. Jau Valsts kontroles revīzijas laikā tika veikti daudzi uzlabojumi, tajā skaitā apstiprināts RTAB Atpūtas tūrisma mārketinga plāns 2019.-2020. gadam.

Ar cieņu,

Valdes loceklis

Maksims Tolstojs

Valdes loceklis

Guntars Grīnvalds